

EEN LEIDER ZONDER VOLGELINGEN

De richter die deed wat goed is in eigen ogen

TELKENS WEER HOOR JE van christelijke leiders en gewone mensen die in zonde vallen, bezweken voor macht, geld en seks. Hun integriteit is aangetast. De geschiedenis van Simson levert waardevolle lessen op dit gebied, niet zozeer om hoe het wel moet, maar juist door het tegenovergestelde.

Simson bevindt zich in goed gezelschap. Hij hoort bij de mensen van wie de geboorte wordt aangekondigd: Izaäk, Simson, Johannes de Doper en Jezus. Ook wordt hij genoemd in de rij geloofshelden van Hebreëen 11. Daar komt bij dat hij levenslang Nazireeër was, wat ook vrij uitzonderlijk was.

Zijn geboorte wordt in een opmerkelijk lang verhaal aangekondigd en aan een vrouw nog wel: *Toen verscheen er een Engel van de HEERE aan deze vrouw, en zei tegen haar: Zie toch, u bent onvruchtbaar en hebt geen kinderen gebaard. U zult echter zwanger worden en een zoon baren (13:3).* Toen Abraham te horen kreeg dat Saraï zwanger zou worden, zei hij dat niet tegen zijn vrouw. Vandaar de merkwaardige reactie van Saraï. Maar deze vrouw loopt onmiddellijk naar haar man Manoach en zegt wat haar, een vrouw nog wel, overkomen is. Beiden zijn verlegen met de situatie, maar vertrouwen toch en vragen God om raad. Weer verschijnt de Engel aan de vrouw. Die haalt vervolgens haar man erbij. Manoach accepteert de boodschap en vraagt raad *Welnu, laten Uw woorden uitkomen. Wat zal de leefwijze van het jongetje zijn, en wat zijn werk?* Hij biedt de bezoeker een maaltijd aan, maar die slaat een maaltijd af en stelt een offer voor. Tijdens het offeren verdwijnt de gast in de vuurkolom. Dit teken maakt duidelijk dat zij geen gewoon persoon op bezoek hadden, maar de Engel van God. Associaties met de brandende braamstruik en de vuurkolom maken dat overduidelijk. Manoach raakt in paniek, zijn vrouw blijft nuchter en ziet de situatie verrassend helder. *Als het de HEERE behaagd had ons te doden, had Hij het brandoffer en graanoffer van onze hand niet aangenomen en ons evenmin dit alles laten zien en ons nu ook niet iets als dit laten horen (13: 23).*

Zowel vrouw als kind zijn nu aan God gewijd. *En er mag geen scheermes op zijn hoofd komen. Want het jongetje zal van de moederschoot af als nazireeër aan God gewijd zijn, en hij zal beginnen Israël te verlossen uit de hand van de Filistijnen.* Lees goed, er staat niet dat Simson de Israëlieten van de Filistijnen verlossen zal, maar hij zal beginnen te verlossen.

NAZIREEËR

Een nazireeër was een man of vrouw die zich gedurende een periode aan God wijdde. Bij de gelofte hoorden drie verplichtingen: zich onthouden van alles wat

een wijnstok voortbracht, niet in aanraking komen met een dood dier of mens en het haar niet afscheren (Num. 6: 2-21). Simson is voorbestemd om levenslang nazireeër te zijn. Let wel, het is niet zijn vrije keuze, het wordt hem opgelegd.

EEN VALSE START

Eenieder deed wat juist was in zijn ogen zijn de laatste woorden van het boek Richteren. Deze woorden komen herhaaldelijk terug net als het werkwoord ‘zien’ dat een belangrijke rol speelt in de geschiedenis van Simson. Hij ziet in Timna een mooie Filistijnse en wil haar onmiddellijk als vrouw. Wijze raad van zijn ouders neemt hij niet aan. *Neem háár voor mij, want zij is in mijn ogen de juiste* (14: 7) en hij volgt zijn eigen wil. Hij is ziende blind voor de gevaren. Ondanks Simson houdt God in alles de leiding: *dat dit van de HEERE was* (14: 4). Op weg naar Timna om het huwelijk te regelen valt in de wijngaarden een jonge leeuw hem aan. Simson verscheurt het dier. Hij, een nazireeër, in de wijngaarden en doodt een leeuw? Een paar dagen later overtreedt hij de wet voor een nazireeër bewust. Toen hij na enkele dagen terugkeerde om haar tot vrouw te nemen, week hij van de weg af om het kadaver van de leeuw te zien. *En zie, er zat een bijenzwerm in het lichaam van de leeuw, met honing. Hij nam die honing in zijn handen en liep al etend verder. Hij liep naar zijn vader en zijn moeder en gaf hun er wat van, en zij aten ook. Hij vertelde hun echter niet dat hij de honing uit het lichaam van de leeuw genomen had.* Van spijswetten trok Simson zich bar weinig aan. Immers die honing was onrein, het kwam uit een karkas. In dit stukje is zien het werkwoord waar alles om draait. Dan volgt het bruiloftsfeest. Werd daar alleen water en geitenmelk gedronken zoals het een nazireeër betaamt? Denk het niet: *Simson richtte daar een maaltijd aan, want zo deden de jongemannen* (14:10). Hij geeft zijn beroemde raadsel aan de gasten op: *Eten kwam uit de eter, en zoetigheid kwam uit de sterke.* De gasten hadden geen aanknopingspunten, daarom was het bedreigen van de bruid hun enige manier om achter de oplossing te komen. *Anders zullen wij u en het huis van uw vader met vuur verbranden. Hebt u ons uitgenodigd om ons ons bezit te ontnemen of zo?* De vrouw palmt Simson compleet in. Hij is blind voor de manipulaties en vleierij van zijn vrouw en verklapt haar de oplossing. Zij brieft het op haar beurt door aan de gasten en kiest hiermee bewust voor haar eigen volk. Als de gasten met de verraden oplossing aan komen zetten wordt Simson furieus. Zijn vrouw noemt hij *mijn kalf* en zij heeft voor hem afgedaan. Zijn woede koelt hij op dertig onschuldige voorbijgangers, hij slaat ze dood en trekt hen de kleren uit. Dood slaan en nazireeër, hoe valt dat te rijmen? Niets moet hij van zijn vrouw hebben, dus trekt hij weer bij zijn ouders in. Lang houdt hij het niet vol. Hij zoekt met een goedmakertje zijn vrouw weer op, maar die blijkt ondertussen aan een ander uitgehuwelijkt te zijn. Haar vader weigert Simson binnen te laten. De drift laait op in Simson: *Ik ben deze keer onschuldig tegenover de Filistijnen, als ik hun kwaad doe.* Deze keer onschuldig en de vorige keer dan? Als zij dit dan ik... Simson denkt niet aan zijn vrouw of anderen. Hij is volkomen ik-gericht. Toch gebruikt God Simson in Zijn plan.

Het is de tijd van de tarweoogst. Simson vangt 300 vossen en bindt die met de staarten aan elkaar. Daaraan knoopt hij brandende fakkels. De dieren, gek

geworden van de vreemde situatie en het vuur achter hen, vliegen door de graanvelden. Simson zet de hele rijpe graanoogst en olijfgaarden in lichterlaaie. Voor de Filistijnen dreigt hongersnood. Ze nemen wraak, maar niet de brandstichter zelf, maar zijn vrouw en schoonvader, Filistijnen dus, moeten het ontgelden. Vuur voor vuur, ze worden verbrand. De reactie van Simson is voorspelbaar: *Als u zo doet, zeker, dan zal ik me op u wreken, en pas daarna ophouden.* Escalatie op escalatie net als vandaag de dag.

Voor Simson geldt oog om oog, vuur voor vuur. De Filistijnen zijn er nu dubbel op gebrand om Simson te pakken te krijgen. Zij leggen het volk Israël represailles op. Die zien geen andere mogelijkheid dan één man op te offeren voor heel het volk. Was dat ook niet de wijsheid van Kajafas? 3000 eigen volksgenoten binden Simson en leveren hem uit aan de Filistijnen. Maar die juichen te vroeg. Maar de Geest van de HEERE werd vaardig over hem, met gemak verbreekt hij de boeien en slaat de Filistijnen met een ezelskaak dood. Na deze krachttoer is hij doodop en schreeuwt om water. Water in de woestijn? Dan blijkt God genadig te zijn. Hij zorgt voor Zijn eigenzinnige knecht en geeft een bron van levend water in de woestijn.

EEN VALS EINDE

In Richteren 15: 20 stopt het verhaal van Simson, zo lijkt het. *En hij gaf leiding aan Israël in de dagen van de Filistijnen, twintig jaar lang.* Simson is zonder noemenswaardige kleerscheuren van de Filistijnen afgekomen. Dan blijkt na deze slotzin nog een heel hoofdstuk te komen. Het verhaal gaat gewoon door.

EEN PRIJS OP ZIJN HOOFD

Opvallend genoeg is het een complete herhaling van het voorgaande. Weer ziet Simson een vrouw: *Daarna gebeurde het dat hij een vrouw in het Sorekdal lief kreeg, en haar naam was Delila.* Sterker nog, hij ziet haar niet alleen, hij krijgt haar lief. Delila wordt een kapitaal van 1100 zilverstukken aangeboden om Simson onschadelijk te maken. Zij kiest voor haar volk en het grote geld. Delila gebruikt dezelfde tactiek van vleien, dreigen en verongelijkt zijn. En weer is Simson ziende blind. Hij verraadt uiteindelijk het geheim. *Als ik geschoren zou worden, dan zou mijn kracht van mij wijken.* De kracht van Simson zat niet in zijn haar, dat is een foutieve veronderstelling. Die kracht kwam van God. Maar door het haar af te scheren verbrak hij de laatste draad van het drievoudig snoer van het nazireerschap en daarmee de relatie met God. Simson, de man die zoveel zag, werd blind gemaakt.

Hij vervreemdt van God en merkt het niet totdat het te laat is. *Hij wist namelijk niet dat de HEERE van hem geweken was.* De kracht van God heeft hem verlaten. Is dat het einde? De keuze van Simson heeft grote consequenties voor hemzelf. 1Kor. 13: 15 *Als iemands werk verbrandt, zal hij schade lijden. Hijzelf echter zal behouden worden, maar wel zo: als door vuur heen.* Maar God laat niet los. Als teken daarvan begint het haar weer te groeien.

Als de Filistijnen de overwinning van hun god Dagon op Simson en zijn God willen vieren, halen zij Simson als spektakelstuk op. Dan bidt Simson om nog één keer kracht te mogen ontvangen om wraak te nemen. Wraak en dat past in het plan van God. Simson sterft en in zijn dood begint de bevrijding van Israël van de Filistijnse overheersing.

Uit de geschiedenis van Simson zijn lessen te trekken. De eerste is dat God genadig is. Hij zorgt voor Zijn volk (14: 4) en zorgt voor Zijn recalcitrante dienaar (15: 19). De genade van God is blijvend, na een zwarte periode begint als teken van die genade Simsons haar weer te groeien.

Een tweede les is dat daden consequenties hebben. Simson zag, Eva zag de boom van goed en kwaad en beiden handelden naar wat ze zagen en verbogen goed en kwaad naar wat hun het beste uitkwam. Ook wij buigen de morele wetten van God en we kunnen weten dat dit consequenties heeft. Waarschijnlijk zullen we net als Simson eerst niet eens merken dat God Zijn handen er van aftrekt. En toch laat Hij niet los.

Ten derde is de spiegeling met Christus overduidelijk. Engelen kondigen de geboorte aan, de Geest des Heren is op hen. Beiden zijn redders. Maar het contrast is er ook levensgroot. Simson sterft met de handen gestrekt om zo veel mogelijk Filistijnen mee te nemen in zijn dood. Jezus sterft met de handen gestrekt en geeft zijn beulen vergiffenis. Met Simson begint de bevrijding van Israël, hij heeft niet eens de intentie om redder te zijn. Jezus voltooit de bevrijding voor ieder mens en dat is Zijn opdracht.

Beiden werden verraden om geld. Verraden, voor verraders heeft niemand respect. Toch gebruikt God het verraad van Delila en Judas om het verlossingswerk te beginnen en te voltooien.

Het is gemakkelijk om kritiek op Simson te hebben, maar onze positie is niet beter. Hoe vaak verliezen onze geestelijke leiders of wijzelf God niet uit het oog en vallen voor macht, geld en seks? En in het begin wordt de neergang niet ingezien. Totdat plotseling de kracht verdwenen is. Waarom moest een krachtmens als Simson verlossing brengen? Ik weet het niet. Op veel waaroms komen geen antwoorden. Maar misschien is het antwoord van Jozef aan zijn broers voldoende: *Jullie weliswaar, jullie hebben kwaad tegen mij bedacht, maar God heeft dat ten goede gedacht, om te doen zoals het op deze dag is: een groot volk in leven te houden* (Gen. 50: 20).

Hebr. 11: 32 *Want de tijd ontbreekt mij om te vertellen over Gideon, Barak, Simson, Jefta, David en Samuel en de profeten.* Toch staat Simson tussen al deze geloofshelden. Wat een genade en hoop voor mij. Zij zijn het bewijs dat God met ieder mens vaak ondanks hun optreden Zijn plan heeft en hen de eer geeft om gebruikt te worden tot Zijn eer. ■